

قانون خانواده در مورد زنان انتاریو

قانون خانواده و روشهای حل اختلاف غیر دادگاهی

یک قانون خانواده برای تمام زنان.
حق و حقوق خود را بشناسید.

flew Family Law
Education for Women
Women's Right to Know

fodf Femmes ontariennes et
droit de la famille
Le droit de savoir

CCMW

Canadian Council of Muslim Women
Le conseil canadien des femmes musulmanes

شورای زنان مسلمان کانادا جهت ارائه اطلاعات پایه ای در رابطه با قانون خانواده در استان انتاریو این اطلاعات را برای زنان مسلمان همچنانکه جامعه مسلمانان نیز مشمول این قوانین میشوند تهیه نموده است. امیدواریم که پاسخ سوالات کلیدی مانند "ایا میتوان قوانین خانواده در اسلام در رابطه با حل اختلافات خانوادگی را در کانادا به کار برد؟" را بدهیم.

قانون خانواده و روشهای حل اختلاف غیر دادگاهی

هدف از تدوین این کتابچه دادن توان درک پایه ای مسائل قانونی است. این کتابچه جایگزینی برای گرفتن کمک و مشاوره قانونی برای يك فرد نیست. اگر با مسائل خانوادگی درگیر هستید جهت حفظ منافع خود هر چه سریعتر از مشاوره قانونی کمک بگیرید. برای اطلاعات بیشتر در باره یافتن و پرداخت هزینه وکیل خانوادگی به بخش "کمک یابی در مسائل خانوادگی" این کتابچه در سایت اینترنتی **FLEW** ، به آدرس زیر مراجعه نمایید.

www.onefamilylaw.ca

زمانیکه شما و همسرتان از هم جدا می شوید، با مسائل قانونی زیادی سروکار خواهید داشت. بعنوان مثال، شما باید در موارد حمایت مالی ، نگهداری از فرزندان، و تقسیم اموال و دارائی خانوادگی خود تصمیم بگیرید. شما می توانید جهت تعیین تکلیف این موارد به دادگاه مراجعه کنید. همچنین می توانید از توافقیهای غیررسمی یا از روشهای حل اختلاف غیر دادگاهی (**Alternative Dispute Resolution – ADR**) استفاده کنید.

در مورد کسی که نسبت بشما خشونت یا آزار و اذیت می کند، از **ADR استفاده نکنید.**

در مورد کسی که سعی دارد بشما زور بگوید یا قدرت بیشتری نسبت بشما دارد نیز از **ADR استفاده نکنید.**

ADR چیست ؟

روش حل اختلاف غیر دادگاهی یا ADR ، روش غیر رسمی است برای حل مشکلات. طرفین می توانند باهم مذاکره کنند یا با یک نفر میانجی (واسطه) یا داور کار کنند. مذاکره ، میانجیگری و داوری راههای مختلف ADR ستند. در مورد مسائل قانون خانواده شما مجبور به انجام ADR نیستید. شما و همسر سابقتان باید آزادانه آنرا انتخاب کنید.

اگر در فکر استفاده از ADR هستید، بایک وکیل صحبت کنید. در غیر اینصورت، ممکن است از حق و حقوق های قانونی خود محروم بمانید.

چه زمانی می توانید از ADR استفاده کنید:

در مورد بعضی از موضوعات قانون خانواده بهتر است بجای مراجعه به دادگاه از ADR استفاده شود. دلایل آن بشرح زیر است:

- شما می توانید کنترل بیشتری بر وضعیت خود داشته باشید
- شما می توانید روش کنار آمدن با وضعیت خود را انتخاب کنید
- این روش از اقامه دعوی در دادگاه سریعتر و ارزانتر است
- ممکن است از مراجعه به دادگاه در دسر کمتری داشته باشد

اگر می توانید با همسرتان رو راست و صادق باشید، ممکن است ADR برای حل مسائل و پایان بخشیدن به رابطه شما روش خوبی برای هر دو باشد. در صورت امکان، بهتر است که از يك وکیل کمک بگیرید.

اما ADR برای تمام اختلافات کارساز نمی باشد. اگر دارای شرایط زیر هستید ADR توصیه نمی شود:

- احساس می کنید که همسرتان بشما گوش نمی دهد و بشما احترام نمی گذارد
- شما نمی توانید با همسرتان صحبت کنید
- شما نمی توانید دوستانه با همسرتان کار کنید
- همسرتان نسبت بشما آزار و اذیت یا خشونت می کند
- همسرتان سعی دارد بشما زور بگوید یا شما را بترساند
- همسرتان از شما سوء استفاده می کند
- او قدرت بیشتری نسبت بشما دارد

انواع مختلف ADR کدامند؟

چهار نوع ADR وجود دارد که می توان در مورد اختلافات خانوادگی از آنها استفاده کرد: مذاکره ، میانجیگری، داوری و روش همکاری در اعمال قانون خانواده.

1. مذاکره

مذاکره می تواند بطور غیر رسمی انجام شود. شما و همسر سابقتان باهمدیگر صحبت می کنید تا به توافق برسید. شما می توانید با هم مستقیماً صحبت کنید یا می توانید هر يك وکیل اختیار کنید که از جانب شما صحبت کند. گاهی اوقات یکی از طرفین وکیل دارد و طرف دیگر ندارد که البته این وضعیت قابل توصیه نیست. اکثر وکلا قبل از اینکه موضوع دعوی را به دادگاه بکشانند، سعی می کنند از روش مذاکره استفاده نمایند. ضروری نیست که در تمامی مذاکرات از وکیل استفاده شود.

شما ممکن است بعد از انجام مذاکره به توافق لفظی برسید. مطمئن شوید که توافق بصورت کتبی نوشته و توسط هر دو ی شما امضا شده باشد. چنانچه این توافق کتبی نباشد، اجرای آن بسیار دشوار خواهد بود.

2. میانجیگری

میانجی کمک می کند تا افراد با یکدیگر صحبت نموده و به توافق برسند. يك میانجی از روشهای حل اختلاف آگاه است. معمولاً میانجی ها مددکاران اجتماعی، روانشناسان یا وکلای می باشند. بعضی از زوجهای مسلمان زمانیکه روابطشان با هم قطع میشود برای حل مسائل فیما بین رو به رهبران مذهبی و یا روحانیون خود میاورند. در این شرایط روحانی و یا رهبر مذهبی به عنوان میانجی عمل مینماید. بر خلاف قانون دآوری در حل مسائل خانوادگی (که در ذیل مورد بررسی قرار گرفته) میانجیگری در حل مسائل خانوادگی نمیبایستی روند ویا مراحل خاصی داشته باشد. و این بدین معنی میباشد که يك میانجی میتواند از اصول مذهبی در کمک به رفع اختلافات شما و همسران استفاده کند.

میانجی ها باید بی غرض و منصف باشند. آنها نمی توانند در حل اختلافات نسبت بشما یا همسران تبعیض قائل شوند. آنها می توانند راههایی را برای حل اختلاف پیشنهاد نمایند، اما شما مجبور به قبول نظرات آنها نیستید. آنها نمی توانند مشاوره حقوقی ارائه دهند.

بهرتر است قبل از شرکت در مرحله میانجیگری با يك وکیل صحبت کنید. وکیل می تواند حقوق و مسئولیتهای شما را برایتان توضیح دهد، اما معمولاً با شما په جلسه میانجیگری نمیاید.

اگر شما از جلسه میانجیگری خشنود نباشید، می توانید آنجا را ترك کرده و همه چیز خاتمه می یابد. میانجی حتی اگر روحانی و یا رهبر مذهبی شما با شد در صورتیکه شما مایل به توافق در امری نباشید نمیتواند موافقت با آنرا را بر شما تحمیل کند. اگر به توافق هم نرسید جلسه میانجیگری خاتمه می یابد. در این صورت، می توانید از روش دیگر ADR استفاده یا به دادگاه مراجعه کنید. اگر در جلسه میانجیگری به توافق رسیدید، تا زمانیکه توافقنامه توسط يك وکیل قرائت نشده آنرا امضا نکنید.

امور میانجیگری رایگان است. شما می توانید در هر دادگاه خانواده به يك میانجی دسترسی داشته باشید. همچنین می توانید در صورت وسع مالی خوب میانجی خصوصی اختیار کنید. اگر از مشاوره حقوقی كمك می گیرید احتمالاً باید حق الوکاله وکیل را نیز بپردازید.

"خول" و یا طلاق مذاکره شده، زمانی میتواند مذاکره محسوب گردد که شما و همسرتان با صحبت با یکدیگر به توافق رسیده باشید. در صورتیکه رهبر مذهبی و یا روحانی و یا فرد دیگری شما را در رسیدن به توافق یاری کرده باشد میانجیگری نامیده میشود.

3. داوری

در روش داوری ، شما و همسر سابقتان شخص ثالثی را جهت حل اختلاف استخدام می کنید. این فرد داور نامیده می شود. داور نمی تواند طلاق را تصدیق یا ازدواجی را باطل اعلام نماید، اما می تواند در مورد حضانت، نفقه (خرجی) ، دسترسی (به فرزندان) و تقسیم اموال و دارائی تصمیم بگیرد. داوران تنها می توانند در مورد حل مسائلی که شما از آنها درخواست می کنید تصمیم گیری نمایند. داور باید تنها از قانون خانواده کانادا یا انتاریو پیروی کند.

جلسه داوری مانند جلسه دادگاه میباشد ولی رسمیت آن کمتر است. بیشتر طرفین دعوی دارای وکیل میباشند. در جلسه شنود شما و همسر سابقتان میتوانید شواهد خود را ارائه داده و هر چه که به نظرتان منصفانه میاید بگویید. بعد از اینکه هر دوی شما صحبتهایتان را کردید داور در مورد شما تصمیم گیری میکند. این تصمیم گیری را **حکم داوری** مینامند. تمامی احکام داوری میبایستی به صورت کتبی باشند.

در تاریخ آپریل 2007 تغییرات مهمی در قوانین مربوط به داوری درحل اختلافات خانوادگی دراستان انتاریو داده شد. هم اکنون ، قوانین خاصی در رابطه با اینکه چه کسی میتواند داور باشد و اینکه جلسات داوری درحل اختلافات خانوادگی چگونه باید اداره شوند وجود دارد.

بر اساس این تغییرات، داوران حل اختلافات خانوادگی که وکیل رسمی نیستند میبایستی آموزشهایی در رابطه با قوانین خانواده بگذرانند. همچنین داوران میبایستی آموزشهایی در رابطه با تشخیص علائم خشونت‌های خانوادگی دیده باشند. این بدین معنی می‌باشد که تصمیم‌گیری فردی که داور حل اختلافات خانوادگی نیست وجهه قانونی ندارد و نمیتواند به اجرا گذاشته شود.

در مواردی زنان تحت اجبار قرار میگیرند که از کسانی مانند پزشک و روحانی مورد احترام خود جهت حل اختلافات کمک بخواهند. اگر فرد مورد نظر داور حل اختلافات خانوادگی نباشد تصمیم او قانونی نبوده و قابل اجرا نمیباشد. اگر شما نگران آن هستید که فرد تصمیم‌گیرنده در مورد شما داور حل اختلافات خانوادگی نباشد از وی درخواست مدارکی دال بر اثبات صلاحیت کاریش نمایید.

یکی دیگر از تغییرات مهم در قانون این است که داوری در حل اختلافات خانوادگی باید از قوانین کانادا تبعیت کند وگرنه تصمیم‌گیری غیر قانونی خواهد بود. بعنوان مثال، داور نمیتواند حکمی صادر کند که بر اساس آن همسر شما بیش از نصف سهم دارایی مشترک را مالک شود چرا که بر اساس قانون کانادا به هنگام طلاق سهم طرفین یکسان میباشد. با وجود این، تعدادی وکیل مسلمان و روحانی و افراد دیگر وجود دارند که برای خدمات "داوری" تبلیغ می‌کنند و مدعی پیروی از قوانین شریعت میباشند. بدلیل تغییرات در قانون، احکام صادر شده بر اساس قوانین شریعت قابل اجرا نمیباشند.

اگر شما از حق و حقوق خود طبق قوانین کانادا اطلاعی ندارید، با یک وکیل صحبت کنید. زمانیکه جلسه داورى شروع می شود، شما **نمی توانید** تصمیم به ترك آن بگیرید. شما باید از تصمیم فرد داور اطاعت کنید حتی اگر با آن مخالف باشید. تا زمانیکه حکم داورى از قوانین کانادا پیروی میکند این حکم قانونی و لازم الاجرا میباشد.

شما همیشه حق آنرا دارید که از دادگاه **تقاضای تجدید نظر و یا فرجام** در رابطه با حکم داورى نمایید. شما از این حق نمیتوانید بگذرید. اگر با حکم داورى مخالفتی داشته باشید دادگاه میتواند حکم خود را جایگزین حکم داورى نماید. دادگاه زمانی اینکار را انجام میدهد که حکم داورى موردی را بگوید که ربطی به قوانین خانواده نداشته باشد و یا حکم داورى مغایر با احکام صادره از دادگاه باشد. دادگاه همچنین بررسی خواهد نمود که آیا حکم داورى در رابطه با حق سرپرستی و دسترسی به فرزندان بر طبق موازین و مصوبات مندرج شده در قانون و اصلاحیه مربوط به کودکان بوده و یا نه. دادگاه صرفاً احکامی را لازم الاجرا خواهد دانست که به صلاح کودکان باشد.

داورى ممکن است برای شما گران تمام شود زیرا باید وکیل بگیرید. ممکن است مجبور به پرداخت حق الزحمه داورنیز بشوید. حتی اگر در جلسه (داورى) بدون وکیل باشید، باید قبل از موافقت با داورى ثابت کنید که از مشاوره حقوقی برخوردار بوده اید. هزینه ها صرفاً بستگی به میزان پولی دارد که داور و یا وکیل به عنوان حق الزحمه مطالبه خواهد کرد. Legal Aid پولی جهت هزینه داورى پرداخت نمیکند.

شما صرفاً در زمان قطع رابطه و جدایی می‌توانید تصمیم به استفاده از خدمات داورى بگیرید. هیچ نوع شرط از پیش درج شده در قرارداد ازدواج و یا قراردادهای زندگی مشترك مبنی بر استفاده از داورى قابل اجرا نمیباشد. شما نمیتوانید در نکاحنامه و یا قرارداد عقد قول بدهید که از داورى جهت حل اختلافات خانوادگی استفاده خواهید کرد.

چگونه احکام داورى به اجرا گذاشته میشوند؟
بعد از صدور حکم داورى شما میتوانید جهت اجرای حکم تقاضانامه ای را به دادگاه بیاورید. بعد از ثبت تقاضانامه، اگر داورى واجد شرایط باشد، دادگاه انرا دقیقاً بمانند حکمی که از طرف دادگاه صادر شده به اجرا خواهد گذاشت.

آیا من میتوانم حکم داورى بر اساس قوانین شریعت را که قبل از تغییرات در قوانین صادر شده به اجرا بگذارم؟
از هیچ دادگاهی تاکنون چنین درخواستی نشده است. بعید به نظر میرسد که دادگاه احکام صادره بر اساس موازین شریعت را به اجرا بگذارد. اگر شما و شوهرتان با شرایط قید شده بر اساس موازین شریعت مخالفتی دارید میتوانید برای رسیدن به يك موافقتنامه جدید مذاکره کنید. اگر به توافق نرسیدید میتوانید مجدداً از داورى (بر مبنای قوانین جدید) و یا از دادگاه جهت حل اختلافاتتان استفاده کنید.

4. روش همکاری در اعمال قانون خانواده

روش همکاری در اعمال قانون خانواده آخرین و جدیدترین روش ADR است. شما و همسر سابقتان و وکلای شما با همکاری هم مسائل را حل می کنید. این روش بسیار متفاوتی برای وکلاست. در دادگاه، وکلا باید بدون در نظر گرفتن خواسته های دیگران برای حق و حقوق موکلین خود مبارزه کنند.

روش همکاری در اعمال قانون خانواده معمولاً سریعتر و ارزانتر از مراجعه به دادگاه و با آرامش خاطر بیشتری صورت می گیرد. اما راه حل مناسبی برای هر زوجی نمی باشد. این روش تنها در مواردی کارا است که افراد بهمدیگر احترام گذارده و به اتفاق هم مشکلاتشان را حل کنند. تنها افرادی که وسع پرداخت هزینه وکیل را دارند می توانند از روش همکاری در اعمال قانون خانواده استفاده کنند.

گاهی اوقات، زوجهایی که از روش همکاری در اعمال قانون خانواده استفاده می کنند به توافق نمی رسند. در اینصورت باید وکیل جدیدی را استخدام کنند تا وکالت آنها را در دادگاه بعهده بگیرد.

روش همکاری در اعمال قانون خانواده ممکن است برای شما گران تمام شود زیرا باید وکیل اختیار کنید. هزینه آن مبنی بر مقدار پولیست که شما به وکیلتان می پردازید. کمکهای قانونی (لیگال اید - Legal Aid) حق الوکاله وکیل را در مقابل کمک بشما پرداخت نخواهد کرد. اگر روش همکاری موفق نشود، شما باید وکیل دیگری را برای نمایندگی خود در دادگاه استخدام کنید.

سناریوهای دعاوی:

1. نادیا و امین بعد از قطع رابطه جهت مشاوره در مسائل قانون خانواده به روحانی خود مراجعه میکنند. روحانی و یا رهبر مذهبی توصیه هایی بر مبنای قوانین شریعت به آنها میکند. نادیا و امین قراردادی فیما بین امضا میکنند که در آن توصیه های داده شده گنجانده میشود. آیا این قرارداد حکم داوری محسوب میشود؟ آیا قابل اجرا میباشد؟

پاسخ: این حکم داوری نمیباشد. با وجود اینکه روحانی و یا رهبر مذهبی توصیه هایی نمود ولی تصمیمی اتخاذ نکرد. برای مشاوره به نزد کسی رفتن به مانند داوری لازم الاجرا نمیباشد. با وجود این، اگر نادیا و امین این قرارداد را در حضور شاهدهی امضا کرده اند، قرارداد امضا شده میتواند بعنوان قرارداد جدایی به اجرا گذاشته شود. قانون این اجازه را به افراد میدهد که جهت رسیدن به توافق نهایی در مذاکرات از تعدادی از حق و حقوق خود بگذرند.

2. آما و بسیم کتباً توافق میکنند که اختلافات خانوادگی خود را جهت صدور راه حل به روحانی و یا رهبر مذهبی ارائه نمایند. روحانی و یا رهبر مذهبی دوره آموزشی داوری را در یکی از دانشکده های معتبر انتاریو گذرانده است. وی به آما و بسیم توصیه نمیکند که مشاوره غیروابسته و قانونی با افراد دیگر داشته باشند. روحانی و یا رهبر مذهبی بر اساس قوانین شریعت، در تمامی موارد خرجی، تقسیم اموال خانوادگی و مالکیت تصمیم گیری میکند. آیا حکم داوری لازم الاجرا و قانونی میباشد؟

پاسخ: حکم لازم الاجرا و قانونی نمیباشد. با وجود اینکه روحانی و یا رهبر مذهبی آموزشهای لازم را گذرانده آما و بسیم مشاوره غیر وابسته و قانونی با افراد دیگر نداشته اند. و همچنین به این دلیل که تصمیم گیری روحانی و یا رهبر مذهبی بر اساس قوانین شریعت بوده و نه بر اساس قانون خانواده در کانادا

این کتابچه توسط آموزش قوانین خانواده برای زنان
Family Law Education for Women (FLEW) که یک پروژه
قانونی جهت عموم مردم است و سرمایه آن از طریق دولت
انتاریو تامین میشود تهیه شده است. هدف (FLEW) تهیه
اطلاعات برای زنان در رابطه با قانون خانواده در استان
انتاریو میباشد. (FLEW) همچنین مطالبی با عناوین زیر تهیه
نموده: راه‌های غیر دادگاهی حل اختلافات خانوادگی،
سرپرستی و دسترسی به کودکان، خرجی فرزند، قانون
جنایی و خانواده، قرار داد های خانوادگی، قانون دآوری
خانواده، مسایل قوانین خانواده برای مهاجرین، زنان
پناهنده و بدون وضعیت قانونی، ازدواج و طلاق، یافتن
کمک‌های قانونی در قانون خانواده، تقسیم اموال و نفقه یا
خرجی جهت اطلاعات در رابطه با مطالب به زبانهای دیگر
به سایتهای زیر مراجعه فرمایید.

www.onefamilylaw.ca / www.undroitdefamille.ca

این کتابچه در چندین زبان مختلف قابل دسترس میباشد. برای اطلاعات
بیشتر به سایت اینترنتی www.onefamilylaw.ca مراجعه فرمائید.

همچنین میتوانید، اطلاعات بیشتری در رابطه با حق و حقوق
خود در قانون خانواده را از این سایت اینترنتی کسب کنید.

Canadian Council of Muslim Women
www.ccmw.com

ADR/FAR 001

flew Family Law
Education for Women
Women's Right to Know

fodf Femmes ontariennes et
droit de la famille
Le droit de savoir

Funded by / Finance par:
 Ontario

نقطه نظرات ذکر شده در این مطالب مربوط به شورای زنان مسلمان کانادا CCMW و آموزش
قوانین خانواده برای زنان FLEW بوده، و لزوماً منعکس کننده نظرات ایالتی نمی باشند.

CCMW

Canadian Council of Muslim Women
Le conseil canadien des femmes musulmanes